

GOGA

Jedrt Maležič

Dvoliki

Edino pravilno

Ko sem grela vodo za babičin čaj, sem prej kot z žličko za med po poparku brodila po lastnih mislih. Nikakor zbrane, še kar kalne in motne sem si jih neizgovorjene svaljkala po ustih. Čakal me je opravek, ki se ga nisem nič kaj veselila. Naposled sem si rekla: odmisli. *Odmisli in zini*. Ne moreš pritiskati na zavoro in pričakovati koraka naprej. Odmislila sem.

»Babi, veliko se mi dogaja.«

Mhmmm, je zategnila in se zamišljeno ozrla po sadnem čaju, v katerem se je topil med v dragocenem porcelanastem čajniku njene mame. Posebej za to priložnost sem ga vzela iz vitrine.

»Vse mi lahko poveš, miškolinka,« je rekla in nekam sumljivo zacmokala ob mojem posebnem kolaču za to priložnost. Ko si na trnih, vsaki takšni malenkosti pripišeš pomenljiv prizvok.

Najbolj sumničava sem bila, ker ni ugibala. Vselej ugiba, vselej, kadar naznanim kakšno večjo novico, je že pokonci, dviguje roko in misli, da ve. Mogoče rabi smer-nik. Pomagalo bi mi, če bi sama ugani-la. Meni je lažje prikimati kot pa si vleči čreva na plano.

»Veš, Igor, ne,« nakažem smer.

»Igor?«

»Igor,« potrdim.

»Ja. Ne. Kaj?«

Odmisli in zini.

»Oče mojih otrok.«

Mhmmm, je spet zategnila in s pogledom poizvedovala po sadnem poparku v čajniku.

»Nekam suh je danes,« je pokomentirala kolač.

»Ja. Kot moje življenje,« sem ji navrgla in pričakovala, da ji bo zasvetila lučka.

»Ti boš pa ravno vedela,« je prhnila in mi nemudoma vrnila žogico.

»Kaj, a veš ti?« sem ji podala nazaj, saj je navadno znala preigravati. V istem moštvu si je treba naloge razdeliti po sposobnostih, in vsekakor je znala z besedami bolje od mene. Babi Maca mora biti na moji strani, strelka v moji ekipi. To je zame ključnega pomena, sama bom težko.

Ves čas sem vedela, da bo babi Maca, če jo zadosti dolgo provociram, izbruhnila v eno svojih poučnih anekdot, samo vztrajati moram. In res je njena zadržanost popuščala, ko sem – za njene pojme *končno!* – nalila čaj in ji zraven postregla deci viskija. Ha, jasno, da ni čakala samo na čaj, tako da sem kakor zmeraj ob kozarec za viski postavila še steklenico. Zlate zapestnice sedeminosemdesetletnice, ki jih je dobila iz dote svoje mame, kar sem že nešteto krat slišala, so zarožljale, ko sva trčili, in v sekundi je na dušek nagnila deci Glennfidicha, staranega dvajset let.

»Rada bi šla narazen, to mi je jasno,« je rekla in me spet sezula z neposrednostjo. Lahko sem samo gladko prikimala. To je to, izika pizika, bi rekel moj ta mlajši!

»Ja. Ločila se bom.«

Podaja. Gol.

Bili sva medve proti Igorju, ki je svoj gol stražil, kot da mu gre za življenje ali še kaj dragocenejšega. Kakor da mu gre za jebena jajca med nogami. Kakor da je od njegovih jajc odvisna bodočnost vesolja in vseh njegovih podmladkov.

Segla sem po dragi steklenici in ji natočila še enkrat. Čakala. Da dvigne kozarec in da znova trčiva. Ni ga. Roke je prekrizala na mizi in me gledala, kot da mi hoče nekaj svečanega povedati, kot da nisem povabila jaz nje na pogovor.

Rekla je: »Tri hčere mi je dalo življenje, tri punčke. Od nekdanj sem občudovala fante, njihovo modrost in veseljaštvo. A dobila sem tri punčke.«

Jasno mi je bilo, da je babi Maca s tem nezadovoljna. Tudi moja mami je imela punčki in babi Maca jo zaradi tega »nesrečnega« naključja ves čas trpinči. A moja mami rojstev svojih hčera ni nikoli objokovala. S sestro Tatjano sva že dolgo vedeli, da sva si skrajno različni. Ena ves čas rine proti toku, druga se najraje valja v tolmunih. Obe pa sva zaskrbljeni, kadar se začne tista faza – navadno proti koncu družinskih srečanj –, ko se vsi že razhajamo in ko babi Maca že precej v rožicah privleče na plano kanone božjega posredovanja. Ni mi jasno, kaj bo iz nje priletelo tokrat, saj je še trezna in ni razloga za privzdignjeno patetiko ali samopomilovanje.

»Tvoj pokojni ded je bil krasen karakter. Za umret brihten, pa zabaven moški, o ja.«

Vem, spomnim se ga, nadvse prikupen možakar. Plešast možic, z velikim vampkom, nizkorasel in ves čas nasmejan. Ko je zbolel, nisem več smela k njegovi postelji. *Čuvali* so me. In sčasoma, šele mnogo pozneje, mi je postalo jasno, kako so ga vse te njegove ženske malikovale. Deda Berta so stregle od spredaj in od zadaj, jedle so mu iz roke, kadar jih je občasno potrepljal, babi je rad celo zgrabil za rit, da je zavivila. Naravnost hecno, da sta se tako ujela, kajti babi Maca je bila elegantna ženska z bisernimi ogrlicami in nizom zlatih zapestnic, ki se je rada hladno nasmihala in učinkovito pripomnila kaj pikrega, Berto pa je ves čas stresal šale in ga je bilo povsod preveč. Prekopicaval se je pod nami, hčerami in vnukinjami, a ko je bil čas za njegov dremež, ni bilo šale. Če sem samo pisnila, me je katera od ostalih na mah utišala. Deda Berto ni nikdar niti mignil, da bi nas zatrl – ni mu bilo treba, kajti za to smo učinkovito skrbele kar same.

»Nikoli mu ni padlo na kraj pameti, da bi se onegavil naokrog,« je nadaljevala stalni repertoar. Babi je moža oboževala, ga kovala v zvezde, ničesar ni mogel storiti narobe – živi dolgčas in obenem tako nadležno.

Vse sem znala že na pamet. Babi Maca je po dedovi smrti te zgodbe ponavljala v nedogled. Najprej sami sebi, nato svojim trem hčeram, nama, vnukinjama in širnemu svetu. Vse življenje je malikovala enega in edinega možkega. Enega za vekomaj.

»Razen takrat enkrat med vojno, a, babi Maca?« se namuznem, le da jo tokrat pogledam bolj zlovesče kakor navadno. *Zakaj klinca jim je vedno, ampak čisto vedno vse odpuščeno?!*

Tudi zdaj vem, kaj bo rekla. *Oh, tista se mu je nastavila, on pa je pač moški. Povedal mi je takoj, ko se je vrnil.*

Ampak babi Maca še ni rekla ničesar.

Babi Maca že nekam dolgo molči.

»Miškolinka, pusti cenene kuzle, naj se valjajo, kot so si postlale.«

Tuhtam, vzamem še malo kolača, še malo tuhtam, nato pa sem si v mislih prisiljena priznati, da ni bilo samo to odločilno. Da je bil Igor še v čem drugem izrazito slab sopotnik. Že res, da sem morala biti ves čas na preži, da mu poleg pogleda ni zdrsnilo vstran še kaj drugega, a to sploh ni bilo odločilno.

»Veš, babi ... Gotovo si želiš, da bi bila tvoja vnukinja vsaj približno ...« Malo težje je s temi temami opletati pred lastno babico, težje, kot bi si mislila.

»Eh, daj no mir. Spoštuje te, sigurno,« je rekla, zvrnila šilce in zatem srknila še čaj. »Roko v ogenj. Bolj ko jih muči slaba vest, bolj te spoštujejo,« je utemeljila čisto po svoje, pribito kot za v antologijo, pač, dejstva so dejstva, in moja babi dejstva pozna. Za dobro mero in na moje presenečenje pa je ob ponovni merici viskija pribila še: »Da ga jebes!«

»Mislila sem pravzaprav reči: vsaj približno ... *potešena*.«

Babi Maci se obraz v hipu razpotegne v nekaj, kar bi lahko bilo grimasa, pa ni zares skremžen, dobesedno razleze se ji v razdetje, ki mi daje vedeti, da ni bila pripravljena na zasedo. Tovrstne tematike še s hčerjo ni bila vajena obdelovati, zdaj pa jo je vnukinja napadla z neposrednostjo milenijcev. Kar malo preveč silovito?

»Hja,« reče.

»Ja, ampak res,« rečem.

»Seks?« reče.

Prikimam. Seks.

Ne bi ji ga rada natančno opisovala, to bi se mi zdelo zanjo vendarle prevelik stres, ampak *da ga jebeš*, babi Maca, moja ljuba, seks z Igorjem je bil že nekaj let štorasta muka, ki po vseh zakonitostih, aleluja, ni mogla nikoli prav dolgo trajati, bogu hvala, inšalah in kumbaja. Česa bolj zagatno odbijajočega že dolgo nisem doživela. Nobe-nega občutka, eno samo mesožerstvo.

»Hja,« ponovi Maca, ženska svojega časa, ženska, ro-jena pred drugo svetovno, dolgoživa in trmasto elegantna, močna in samozveličavna ženska, ki je nihče pri zdravi pameti ne bi izzival, ker bi ga enostavno sesula. Res bi ga.

Turobno molčim, ker si pač težko priznam, da sem ga posrala. Nekako najtežje.

Na njenem obrazu se nekaj dogaja. Iz sence, ki ga je mahoma obšla, se poraja nekaj samodejno močnejšega, nekaj vznika, nekaj, kar bo vsak hip prevladalo. Naposled se Maca v hrbtu vzravna, vrat se ji podaljša in njena v figo speta frizura v svetlobi lestenca zasije, kakor da je v moji kuhinji pravkar doživela nič manj kot razodetje.

»Veš, miškolinka, niti tvoj dedi ni bil za te stvari.«

Tokrat je najbrž tudi mene obšla senca osuplosti. Nenadoma nisem več prepričana, ali sem dorasla tej temi.

»Če sem natančna,« nadaljuje babi Maca vsemu mojemu zmajevanju z glavo navkljub, »je bil vsaj toliko nesposoben v postelji, kot je bil brihten v službi. In brihten je bil *zelo*. Me razumeš?«

Kimam, ker nočem vedeti, ne bi rada zašla na ozemlje brez oznak, kjer na vsakem koraku prežijo razočaranja, ki so videti kot upanje. Od nekdaj mi je Macin velepovzdigovani vseživljenjski odnos z mojim pokojnim dedkom budil veliko nado, od nekdaj sem se sklicevala in zanašala nanj.

»Zato ločeni spalnici. Kapiraš?«

»Ampak babi ... Od nekdaj si pravila, da je bilo to zato, ker je dedi smrčal.«

»To bi še preživela,« reče z dokumentarno samo-umevnostjo.

»Je pa bilo nekaj nevzdržnega v tem, kako se mi je včasih ves kosmat zalepil na prsi in začel globoko sopsti, kakor kakšen primerek iz sosedovega hleva v mojem otroštvu ... Brrrrrr,« jo strese, celo telo ji vzdrgeta, da zlate zapestnice zašklepetajo kot njegovo okostje, ki se obrača, ki protestira izpod ruše. Ne morem več poslušati, pobegnila bi pred temi nazornimi podobami.

Pokimam. Dolgo molčiva. Skoraj želim si, da bi šla babi Maca domov.

Čez čas njene zapestnice spet zarožljajo. Njena roka seže preko mize. Pomislim, da si bo natočila, tudi jaz bi si. Namesto tega seže k meni. Zazrla sem se v prt. Kar trdno me prime za brado, skoraj me uščipne, in mi privzdigne napol tesnoben obraz k luči.

»Vse bo v redu.«

»Ampak babi, saj si imela vendar tri otroke z njim.«

Maci se okoli temno našminkanih ustnic, za katere nihče ne bi rekel, da so preživele že sedeminosemdeset

pomladi, zariše nekaj nasmehu podobnega, ki pa je bolj odziv name, na mojo naivnost, kakor da bi se zares zabavala.

»No, pa preštejva. Trikrat v tridesetih letih si menda tudi ti že doživela par minut nelagodja. Se mogoče motim? Kaj pa je prenesti nekaj sunkov moškega, ki sem ga ljubila?«

In čez čas: »To so bile tri najboljše odločitve v mojem življenju. Brez njih ne bi bilo niti tebe.«

Preprosto ne morem verjeti, da je moja od nekdaj emancipirana vzornica vse življenje podlegala moškemu brez užitka, nikakor ji ne bi prisodila. Do danes bi pred vsakomer, ki bi me vprašal, dala roko v ogenj, da je babi Maca – če sploh kdo – znala poskrbeti zase. In da po vseh teh letih še vedno opisuje mojega deda kot mogočni um, kot zverinsko čednega alfa samca, je bilo zame enostavno preveč. V popolnem neskladju z mojo vzornico. Prevrednotiti bom morala vse za nazaj, vse spomine, družinske anekdote in zgodbe.

Nakar se mi odpre še dodatna dimenzija.

»Babi Maca ... si ti mogoče imela koga ... postrani?«

Temna rjavkasta šminka se razpre, da Maca razkaže vse svoje drage umetne zobe.

»Ha! Na kraj pameti mi ne bi padlo! Za koga me pa imaš?«

Ojej, še huje je, kot sem mislila. Da babi Maca, ki je naročena na vse ženske revije na trgu, ne bi vedela, kaj je to *orgazem*?

Ne! To je skoraj tako žalostno kakor zgodba o ženski, ki je umrla od rakavega tumorja na prsih, ki je meril osem

krat osem centimetrov in krvavel, pa ga njen soprog še v šestih letih ni zatipal niti opazil. Ne, babi, ne, prosim, ne reci, da ti v vsem tem presrečnem zakonu ni niti enkrat samkrat prišlo?!

Morda je to tisti prelomni trenutek, o katerem preobširno razkladajo ravno njene One in Jane in Zarje in Nove. Trenutek, ko pogruntaš, da si na točno določenem mestu in ob točno določenem času prav *ti* odgovorna oseba.

»Babi, zdaj pa zares. Nekaj bi te vprašala.« Strmo jo pogledam in ji natočim, za vsak slučaj. Čaj je že skoraj hladen, ravno prav, da tudi sama zvrnem svoj viski.

»Zaradi mene, kar izvoli,« reče, kakor da ji ne bi bilo jasno, kaj bi me sploh še lahko zanimalo.

»Babi, a ti poznaš fiziognomijo ... no, a veš, kako je videti žensko spolovilo?«

Gleda me brezizrazno.

»Si vedela, da je ščegetavček dolg do pet centimetrov, na primer?« Trudim se, na vso moč trudim, da je ne bi postavila v inferiorni položaj ali pa, če jo že, da bi to vsaj dobro zakrinkala. Da ne bo imela, vsa ponosna, kot je, občutka, da z njo ravnam pokroviteljsko.

»Ta mala, ta pogovor je končan,« reče in zvrne Glennfiddich. »Če se češ ločit, se loči, samo ne mijavkat, da je to zato, ker nisi dobila posteljnine v barvi vrtnice in z vonjem po vijolicah pa zlate ure pa rumenega peresa v razvajeno rit.«

In zdaj mi pred očmi zablisnejo vse črno-bele fotke, vsi ljubeči portreti polizanega dedija in nasmejane babi. In pomislim, kako hlinjeni so morali biti, že ko so nastali.

V bistvu sem potomka zatrte ženske želje in prezgodnjega izliva! Kako se je to lahko razkrilo ob kolaču in čaju? To bi vendar moralo ostati neizgovorjeno. Saj vem, da je najbrž v vseh družinah tako. A druge družine tega vsaj ne privlečejo na plano. Če molčijo, naj molčijo za vekomaj, ne pa tako kot Maca, ta mora za vsako ceno najbolje vedeti. Bolje bi bilo, da ne bi zašli v to. Ne vem, če jo bom še lahko spoštovala v enaki meri kot prej. Še nekaj je. Naravnost *zamerim* ji. Odtegnila mi je svoje vzornišvo.

Ko Maca odhaja, med obujanjem prime lakasti čevlji, ga privzdigne pred svojo glavo, da s petko zažuga proti meni, in mi s pritajeno agresijo – pomislim, da morava biti obe že precej nabrgljani – zabrusi: »Če boš pustila, da ti Igor diktira življenje, ti ni pomoči! Zase poskrbet pa basta. Nisem zato spočela tvoje mame, da se mi boš ti zdaj udinjala nekemu kretenu. Če popustiš, ti polomim noge.«

In misli resno, *da ga jebeš*. Babi Maca vselej misli krvavo resno.

Naš Rajc

Za trideseto obletnico mature se nas je zbralo že skoraj za cel klas, z razrednikom vred, še vedno pa smo vsi čakali Rajka. Rajko Policajko se je na vseh omrežjih pofočkal, da ziher pride, zdaj pa je kazalo, da je vendarle cviknil. Mogoče se nas je ustrašil, ker smo vsi vedeli, da njegova žena pije, saj je to sam objavil, javno in povsod, svoje jamranje pa je dopolnjeval še z besnim zatrjevanjem, da je feminist. Očitno se je rad izpostavljal, celo za ceno popolnega smešenja.

Kakšna blesava šala, Rajko, kot da nisi že vse življenje ta glavni, ko se krešejo mnenja o tem, katero je najboljše podret! Policaji nimajo privilegija, da bi se razglašali za feministe, čudno, da sploh znate črkovat besedo. To smo si mislili vsi, nihče pa se ni hotel spustiti v konverzacijo z njim.

Glasnejšega tviteraša nismo poznali. Mnenje je imel o dobesedno vsem. So našli pobeglega cucka? Izvolite njegovo moralno sodbo nad lastnikom, ki ga ni imel na povodcu. Je kmet kresnil svojo babo po goflji? Evo ga, že tvita o femicidu in pravicah žensk. Se je zabasalo na avtocesti? Nezgredljiv Rajc objavlja fotke z Ravbarko-mande. Vsepovsod ga je bilo preveč. Presodili smo, da ga na obletnico ne bo, zato smo se pomaknili v notranjost restavracije. Nihče ni točno ubesedil, zakaj vemo, da ne

pride, saj nam je bilo to bolj ali manj jasno tudi brez besedičenja. Sploh pa smo imeli tako polne tajmlajne Rajka Policajka, da nam je kar odleglo – vsaj tukaj bo pred njim blažen mir.

Poleg splošnih časovnic je kontaminiral tudi naše zasebne klepetalnice. Ustanovil je posebno Viber skupino za svoje prigode v vlogi prostovoljnega gasilca, no, ta je vključevala celo njegove doprsne slike brez srajce, ki jih je objavljajl sam, pa Viber skupino, v kateri je žical za sredstva človekoljubnih organizacij, in Viber skupino za svoja reševanja kužkov in muck. Nazadnje pa smo bili ostali prisiljeni ustanoviti še svojo Viber skupino – ta je bila pač najnujnejša – brez njega, kjer smo se mu lahko posmehovali.

Naša obletnica se je začela podobno kot Viber skupina brez Rajca. Kar se da previdno je nekdo šepnil: »A Policajko tokrat šprica ... ali pa mu nihče ni povedal?«

»To pa težko verjamem, da on česa takega ne bi izvohal,« je rekel nekdo drug.

Sledil je vsesplošen krohot, med katerim smo nekateri precej skrivoma in prefinjeno, kot da smo še vedno najstniki, načeli na mizi razpostavljeno formacijo penine.

Kmalu smo mahali z rokami in si začeli na raznih mobilnih telefonih razkazovati najbolj nezaslišane fotke z njegovega profila na Facebooku. Na eni je ljubkoval srnico, na drugi, za katero smo sumili, da je direkt sunjena iz policijskega arhiva, je poziral ob polnem avtomobilskem prtljažniku domače trave. Naše zgražanje je bilo sprva pritajeno, nekdo je nejeverno odkimal, drugi ves

čas zmajeval z glavo, spet kdo je vzkliknil o moj bog, pa daj nehaj! Slike Rajka s kozjimi mladički, slike Rajka z medvedko, slike Rajka na klifih na Kamenjaku, slike Rajka celo s samomorilskimi obešenci, ki se jih ni dobro videlo, nebu hvala, vselej pa slike Rajka, Rajka, Rajka Policajka. Vse na obletnici se je zavrtelo okoli Policajkovega profila. Spet je bil Rajc v središču, mi pa kot travmatizirane preživele priče nismo vedeli, kaj bi lahko bila prikladnejša tema za pogovor.

»Ta res misli, da je feminist, če ga svoji ženi pusti tankati!« je rekla ena od sošolk.

»Točno to. Če bi jo imel zares rad, bi jo ustavil,« je pripomnila druga, ki je hip zatem dodala: »Meni moj vse pove, kakor je v resnici. Če imam na primer preveč mejkapa, raje vidim, da me opozori on, kakor da bi širni svet vedel, da na blizu že slabo vidim!«

Vsi vemo, da beseda feminist v Rajčevem primeru pomeni zgolj pozo. Vsi vemo, da najbrž sploh ne ve, kaj bi sam s sabo in svojo soprogo, ki ga najverjetneje drži na kratko, pa si zato prilašča besedo, ki jo je nekje slišal. Vsi vemo, da Rajko ni ne zadosti poučen o zadevi ne zadosti intelektualca, da bi se kakor koli spoznal na feminizmu.

»Zakaj moramo še tukaj, danes, vsi buljiti v njegove maloumne fotke?« se je oglasil tisti med nami, ki je bil – in o tem se nikdar ni spregovorilo – edini med povabljenimi *ponavljajč*, ki je edini med povabljenimi fuknil drugi letnik, pa smo bili tako fejšti, da smo mu vseeno poslali vabilo.

»Daj no, ne kvari nam žura, poglej raje video – Rajc je z bumerangom zadel piščanca!«

»Ne, ampak res, to mora biti ena posebna psihopatologija množice ... mislim seveda na nas, ne na Rajka, mislim na to, da tako obsesiramo. Kaj je narobe z nami?!«

In že se je našla ena, ki je končno izrekla, končno ubesedila, na kar smo najprej pomislili vsi. »Sprosti se, saj se samo zabavamo. Sploh pa, od kdaj so *ponavljajči* tako poučeni o velikih besedah in psiholoških mehanizmih?«

Uprla se ji je nekdanja sošolka, ki bi raje videla, da si vsi razkazujemo slike svojih potomcev namesto Rajčevih pustolovščin. Medtem ko je segala po denarnici, da bi razodela fotke svojih petih otrok, je našla čas, da baburi zabrusi: »Veš kaj, že mogoče, da je on ponavljal letnik, ampak je dobil Prešernovo za diplomo, kar zguglaj si, bejba. In če ti ni jasno, da v tej maniji nekdo mora pristopit analitično, pol ti res ni pomoči, sori.«

Jebi se, ti, roditelja zašpehana, si je mislila prejšnja, pa ni še mogla izreči, nismo se še prebili čez deseto, nismo še spili dovolj, nismo bili še dovolj neodgovorni za svoja dejanja.

Tako je roditelja sprožila naslednjo fazo obletnice – razkazovanje fotografij najstniških potomcev, ki gotovo ne bi privolili v to, da njihovi starši vlečejo na plano njihove mozoljaste nosove in neproporcionalna telesa v kopalkah, pa razkladajo o njihovih neuspehih in tlaki pri vpisu na zelene srednje šole in fakse. Kdor je imel enega, je bil nezanimiv. Kdor je imel vsaj tri, je kraljeval. Vodilna pa je bila roditelja s petimi, ki ji nikoli ne bo zmanjkalo prigrad o medsebojnih prepirih in celo pretepih otrok, ki so odraščali 'tako noro hitro, prehitro'. Samo eden med nami je

molčal, dokler se ni domislil, kaj lahko ukrene – odprl je telefonsko galerijo in nam razkazoval fotografije svojega izjemno karakternega, a žal pokojnega mopsa.

Bili smo v zanosu, ko so se skoraj neopazno odprla vrata in je vstopil vrli Rajc. Nihče ni obmolknil, nikogar ni posebej presenetilo, četudi je bilo malce nenavadno, ja, res. Da bi Rajc sam od sebe zamudil toliko časa, da nam da prostor za luftanje in zgražanje nad njegovimi prigodami? Precej malo verjetno.

Večina nas je privzdignila kozarec proti njemu, češ, pa naj bo, živijo, se pa vendarle že trideset let poznamo, dobri stari Rajko! Kmalu bodo postregli še eno rundo prigrizkov, dajmo, Rajc, dvigni vendar kupico, kaj ti vendar je?

Rajc pa nič.

Nobenega kozjega mladička, nobene medvedke, nobenega superheroja, alter ega Rajka Policajka, nič od nič, nič od njega, bled in potrtr, kakor da bi ga kdo pravkar ožel.

Postavili smo se poleg njega k vratom. »Rajko, kako je žena?« je rekla tista, katere mož bi ji že zdavnaj povedal, da ga preveč cuka.

Rajc je samo zmajal z glavo, solznih oči. Potem se je zlomil. Zahlipal je v rokav. »Ni je več ...« in se ni mogel ustaviti, bilo je preveč zanj, odprl se je jez in je samo še lilo, iz oči, iz nosu, iz ust, iz Rajca je lilo žalovanje.

Tista, ki bi ji mož povedal, in tisti, ki je nasprotoval norčevanju, sta se pomenljivo spogledala prek Rajkovega sklonjenega hrbta. »A pa je ... a je žena ... je še živa?«

Rajko je privzdignil obraz k nasprotniku norčevanja, nato še k nam, k vsakomur posebej. »To je točno tisto, kar

je najhujše!« je s počeno hripavim glasom zarjul Rajko. »Živa je! Samo moja ni!!!«

Vsi smo si oddahnili. Ne bo se nam treba zvrstiti za izrekanje sožalja, ni smrti v družini, samo klasično ga je zapustila, seveda, normalno, katera ga pa ne bi, še čudno, da je sploh zdržala vsa ta leta. Biti soproga razvpitega Rajka Policajka je moralo biti že samo po sebi kazen vseh kazni, kako je sploh kdaj privolila, je bilo osmo čudo sveta. Mogoče se v mladosti še ni tako zelo razkazoval, smo pomislili, ampak tudi temu je bržkone botrovala edinole tedanja odsotnost virtualnih omrežij, kajti važič je bil že od nekdanj.

Potrepljali smo objokanega Rajca in mu prigovarjali: »Eh, daj no, tridesetletnico imamo, pa menda ne boš dovolil, da ti jo bivša uniči, ane da ne boš?«

Rajc je pohlevno poprijel za pecljati kozarec, ki smo mu ga pomolili. Rajc se je počasi obrisal v rokav in pretvarjali smo se, da ne vidimo, kam je razpacal smrkelj. Rajc nas je čisto narahlo začel trepljati nazaj, ko smo ga prijeli za rame. Rajc si je pustil pomagati, z dobrodošlico je sprejel vsako našo gesto. Rajc je pogledal vse slike najstniških potomcev, ki smo mu jih pokazali, in za vsakega od moških otrok rekel, da je pravi mačo, za vsako punco pa, da je krasotica. Rajc je vse delal, kot je prav.

Proti polnoči, ko se je večerja s penino prevešala v disko ples in je krogla na stropu pisano zasijala, iz zvočnikov pa se je vse glasneje razlegala glasba sedemdesetih in osemdesetih, se je Rajc celo toliko sprostil, da se je v bokih zazibal. Bilo je pozno in nekateri so se začeli odpravljati,

zato smo, še preden so se dokončno poslovili, na Rajčevo prošnjo od nekje privlekli mikrofon. Vse je kazalo na nekaj karaokam podobnega, o čemer bomo še dolgo razpredali v Viber skupini, ki ne vključuje Rajka Policajka.

Ko je bil mikrofon nared za nastop, je Rajko vanj dahnil: »1, 2, 3 ...« Plesišče je obstalo.

»Lepo pozdravljeni, vsi skupaj ...«

Le kateri od najdalgočasnejših in klišejskih govorov na svetu se ne začne tako? smo pomislili in se v mislih prijemali za glavo, kot da bi Rajko preizkušal skrajne meje našega potrpljenja.

»Presrečen sem, da sem najhujši dan v svojem življenju lahko preživel v družbi svojih najbližjih,« je začel Rajc, preden se mu je glas rahlo prelomil. »Najboljši prijatelji ste, kar si jih človek lahko zamisli, in neskončno me veseli, da mi že vsa ta leta brezpogojno stojite ob strani.«

Rajko Policajko je z vso silo zahlipal v mikrofon, ganjen sam nad seboj.